

Szakmai beszámoló

NKA Közgyűjtemények Kollégium 2016. évi pályázata
Pályázati azonosító: 204106 / 02127

Altéma kódszáma: **204106/265**

3. Téma: Legalább két hónapig nyitva tartó időszak kiállítások, valamint a hozzájuk kapcsolódó kiadványok és pedagógiai programok támogatása.

Kiállítási helyszín:

Herman Ottó Múzeum Papszeri Kiállítási Épülete
I. emeleti kiállítóterem (3530 Miskolc, Papszer 1.)

A pályázati támogatással megvalósult két időszak kiállítás a *Gyűjtők és gyűjtemények* sorozatban 2016 júniusától 2017 júniusáig:

1. időszaki tárlat

2016. június 25. – 2017. március 12.

Gyűjtők és gyűjtemények sorozat 3.

„Egy vasárnap délután felöltöttem nagy cifrán...” – ünnepi viseletek Joó Csaba gyűjteményéből

A tárlat bemutatása:

Az időszak kiállításunkban Dr. Joó Csaba magángyűjtő kollekciójának legkiemelkedőbb darabjait mutatjuk be: az ünnepi ruházatot, s főként a házasságkötést követő új menyecske és új ember viseleteket. Ezek a legdíszesebb, a legdrágább anyagokból és kiegészítőkből készült öltözetek. Betekintést szeretnénk adni abba a ma már nehezen érthető és értelmezhető normarendszerbe, amely egy adott közösségen belül az öltözködésben is kötelező és elvárt magatartás-mintát közvetített. Szeretnénk ugyanakkor elgondolkodtatni is kiállításunkkal: a ma használt öltözet darabok kiválasztása, megvásárlása, napi öltözködésben történő összeállítása milyen hangsúlyok alapján történik? S a praktikum és divat szempontjai mellett egyéb jelentéstartalmat őriz-e a ma emberének öltözködéskultúrája?

A tradicionális faluközösségben a megelőző évszázadokban élő ember életútja során nem egyénileg választott és kialakított úton járt: amennyiben az adott közösség elfogadott tagjaként akart élni, akkor csak a közösség által megfogalmazott, hagyománnyá alakult elvárások, követelményrendszer szerint cselekedhetett. A közösségi normáknak megfelelő ruhatár összeállításának Magyarországon a parasztság körében a 19-20. században általánosan ismert modellje szerint a házasulandó fiataloknak egész életre szólóan kiadták ruhaneműiket a hozományhoz tartozóan. A család gazdagságát tükrözte a teljes ruhatár összetétele, funkció szerinti differenciáltsága és nem utolsósorban mennyisége. Azonban a tényleges anyagi helyzettől függetlenül az adott közösség által kialakított normarendszer alkalmihoz minden kelengye rendelkezett legalább egy megfelelő ruhadarabbal. Ez a meghatározott viseleti rend némileg fékezte a polgári öltözködéskultúra által közvetített újítások érvényesülését. Az egyén ruhatárában elkülönült az állandó használatban lévő, köznapi ruhaállomány és a nagy ünnepekre használt darabok köre. A nagy ünnepi öltözetek jellemzője az anyagok minőségében is kifejeződő gazdagságán, az alkalmazott kézműves és gyári díszítőelemek sokaságán túl azok kimozhatatlansága is volt. A legdrágább selymek, bársonyok ugyanis a mosás eredményeként veszítettek eredeti megjelenésükből, fényükből, tapintásukból, az alkalmazott hímzések színt eresztettek, ezáltal halványabbá, kevésbé hangsúlyossá váltak. A mosás eredményeként így váltak a korábbi ünnepi ruhadarabok alacsonyabb rendűekké, előbb táncra hordott ruhákká, amelyek kímélete már nem volt elsődleges szempont, majd köznapi öltöző és munkaruhákká. A funkciójában megmaradt, s megkímélt nagy ünnepi ruhadarabok – kevésbé divatos voltuk ellenére is – megmaradtak a kelengye darabjainak, anyáról lányra öröklődtek. Reprezentatív funkciójuk csak a bemutatásra vonatkozott: az egyházi szertartásokon, egyéb ünnepeken nem ültek le benne, otthon szinte azonnal levetették és gondosan elrakták a következő alkalomra.

A paraszti árutermelés 19. századi fejlődésével a hagyományos faluközösség tagjainak anyagi lehetőségei bővültek, így lehetővé vált a házi készítésű textil alapanyagok mellett a

külföldi, nyugati és balkáni eredetű gyölcsek, patyolatok, selymek, bársonyok beszerzése és beillesztése a hagyományok által szabályozott helyi öltözködéskultúrába. A paraszti öltözködés jelzőrendszere szűkebb közegben, egy falucsoporton belül volt részleteiben értelmezhető, s egy falu határain belül működött és vált kötelezővé a közösség tagjai számára. A népviselet bonyolult jelrendszere kifejezte a családi állapotot, az életkort, élethelyzetet, azt, hogy ünnepi vagy köznapi alkalomról van szó, a vallási hovatartozást, s a felhasznált alapanyagokon és egyéb kellékeken keresztül viselőjük anyagi helyzetére is utalt. Ezen keresztül vált a helyi öltözködés a csoport minden tagja számára érthetővé, a közösséghez tartozás kifejezőjévé és megkülönböztetővé is más közösségektől.

A kivetkőzéssel, a paraszti viselet fokozatos elhagyásával, majd a népviseletek elmúlásával jobbra a 20. század második felére megszűnt azoknak a szabályoknak a kötelező érvénye, amely megszabta, hogy mely életkorban, mely élethelyzethez milyen öltözet társul és milyen öltözet a tiltott. Ezzel pedig megteremtődött azoknak az alkalmaknak a lehetősége, amikor egy népviseletet a korábbi határozott jelentéstartalmától függetlenül – egy néptáncsoport, népdalkör tagjaként, színpadi jelmezként – felvehetnek a közösség tagjai.

Kapcsolódó programok:

2016. június 25. (szombat) Múzeumok Éjszakája

18 órától a kiállítás megnyitó

19:15 – 20:00 Dr. Joó Csaba népviseletgyűjtő rendhagyó tárlatvezetése

2016. október 14.

Ünnepi viseletek Joó Csaba gyűjteményéből c. kiállításunkhoz tárlatvezetéssel, performansszal egybekötött hímezsbemutatót és kézműves délutánt szerveztünk

Közreműködők: Dr. Joó Csaba népviseletgyűjtő,
Barta Mária Viola, színésznő, Zámborszky Eszter, mesélő

2016. december 16.

Családi karácsonyi délutánt és kézműves foglalkozással egybekötött koncertet szerveztünk:

- a gyerekek és felnőttek mesét hallgathattak, ajándékot készíthettek
- a felnőttek koncerten vehettek részt, míg a gyerekek a játszóházban vettek részt

A Magyar zenés karácsony című koncerten elhangzottak a 19. és 20. század magyar komponistáinak (Fusz János, Egressy Béni, Doppler Ferenc, Liszt, Dohnányi, Bartók, Weiner, Hubay, Lavotta Rezső, Merkle Adolf és Kocsár Miklós) bölcsődalai és karácsonyi dalfeldolgozásai.

Közreműködők voltak:

Forrás Kamarakórus (vez. Balásné Molnár Ildikó),
Bekes Anna – hegedű, Nagy Marianna – cselló, Magyar Dóra – fuvola,
Dudás Zsuzsanna, Szabó Eszter, Tóth Lora,
Flach-Veczán Gabriella és Flach Antal – zongora
valamint Zámborszky Eszter, mesélő, Szávitri Alapítvány
és a Herman Ottó Múzeum munkatársai

http://www.hermuz.hu/hom/images/palyazatok/palyazati_beszamolok/2017/nka_gyujtok_es_gyujtemenyek/gyujtok_es_gyujtemenyek_szakmai_beszamolo.pdf

A kiállításához kapcsolódóan a Herman Ottó Múzeum „Álmodj & Tervezz!” címmel divattervező pályázatot hirdetett 2016 novemberében a felső tagozatos és középiskolás diákok részére.

A pályázat témája: Divattervezés népi motívumokkal

A pályamunkák benyújtása: jeligével

A pályázók köre: Felső tagozatos és középiskolás tanulók

A pályázat kiírásának időpontja: 2016. november 18.

Meghirdetett kategóriák:

I. kategória: egy mai alkalmi vagy hétköznapi ruha megtervezése a kiállításban látható bármely tájegység motívumainak felhasználásával

II. kategória: egy kiegészítő (táska, csizma, ékszer stb.) megtervezése a kiállításban látható bármely tájegység motívumainak felhasználásával

A 2017. február 10-én, 15.00-tól megrendezett díjátadón előadást tartott és a pályázatot értékelte a zsűri elnöke: **Molnár-Madarász Melinda** (Meyke), divattervező.

Herman Ottó Múzeum

Álmodj & Tervezz! Divattervezés népi motívumokkal pályázat eredményei

I. kategória A csoport – általános iskolások, ruházat

1. helyezett ANTAL VANDA, Kaffka Margit Általános Iskola, Miskolc

2. helyezett TUTINKA SÁRA, Fényi Gyula Jezsuita Gimnázium, Miskolc

3. helyezett GÖRGÉNYI LAURA, Szabó Lőrincz Általános Iskola, Miskolc

Különdíjak

A pályázat ötletes technikai megvalósításáért –BAJNOK MÁTÉ , Gyarmati Dezső Sport Általános Iskola, Miskolc

Férfi öltözetként benyújtott tervért – POCSAI ZOLTÁN, Kaffka Margit Általános Iskola, Miskolc

I. kategória B csoport – gimnázium, ruházat

1. helyezett KIS IBOLYA, SZSZC. Kossuth Zsuzsanna Szakképző Iskola, Szeged

2. helyezett GÖNCZI PETRA VIRÁG, Avasi Gimnázium, Miskolc

3. helyezett JARECSNI MERCÉDESZ, Balázs Győző Református Gimnázium, Miskolc

Különdíj

A divatrajz és a terv színvonalas megvalósításáért – MIKLÓS MARCELLINA, Balázs Győző Református Gimnázium, Miskolc

II. kategória A – általános iskolások, öltözetkiegészítők

1. helyezett PERESZTEGI HANNA, Móra Ferenc Általános Iskola, Budapest

2. helyezett SCHIRLING DALMA, Kazinczy Ferenc Kéttannyelvű Nyelvoktató Német Nemzetiségi Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola, Sátoraljaújhely

A zsűri elnökének különdíjai – Meyke, Molnár-Madarász Melinda, divattervező felajánlása:

http://www.hermuz.hu/hom/images/palyazatok/palyazati_beszamolok/2017/nka_gyujtok_es_gyujtemenyek/gyujtok_es_gyujtemenyek_szakmai_beszamolok.pdf

PERESZTEGI HANNA, Móra Ferenc Általános Iskola, Budapest – a matyó viselet színvilágának, egyszerű, klasszikus megjelenítéséért

KOVÁCS ZSUZSA, Gyarmati Dezső Sport Általános Iskola, Miskolc – a kalocsai színvilág egyszerű formavilágon való alkalmazásáért, grafikai megjelenítéséért

ERDŐDI ANNA, Földes Ferenc Gimnázium, Miskolc – a magyar népi forma- és mintakincs eklektikusan bátor alkalmazásáért, magyarázó rajz készítéséért

CSURÁR KITTI, SZSZC. Kossuth Zsuzsanna Szakképző Iskola, Szeged – grafikai megjelenítésért, bátor, formabontó ruhatervért

A távolabbról (Budapest, Makó, Sátoraljaújhely, Szeged) pályázó diákok tanárai:
Egervölgyi Lilla, M. Bárdi Andrea

A miskolci és a város vonzaskörzetében működő iskolákból pályázó diákok tanárai:
Csőry Alexandra, Demeter Marianna, Fekete Tünde, Mester Viktória, Szabóné Jancsurák Rozália, Tóthné Kiss Katalin, Vincze Judit, Homonna György

A pályamunkák bírálata:

A múzeum részéről felkért zsűri 2017. január 24-én a pályázati kiírásnak megfelelően tekintette át a gyerekek részéről jeligével benyújtott pályamunkákat. A megadott keretektől eltérően több munka beérkezésekor a legjobb terveket bírálták el minden pályázó esetében.

A beérkezett munkák mindegyike kiállításra került a múzeumban: 2017. február 10. és 2017. március 5. között a tárlat megtekinthető nyitvatartási időben (Herman Ottó Múzeum Papszeri Kiállítási Épülete – 3530 Miskolc, Papszer 1.)

A szakmai zsűri tagjai:

Molnár-Madarász Melinda – Meyke, divattervező
Neszádeliné Kállai Mária – csipkeverő, viseletvarró, népi iparművész és a Népművészet Mestere
Dienes Ágnes – grafikus, jelmez-és díszlettervező, a HOM munkatársa
Lengyelné Csőry Barbara – múzeumpedagógus, a HOM munkatársa
Mlakár Zsófia – történész, muzeológus, a HOM munkatársa
Viszóczy Ilona – néprajzkutató, a HOM munkatársa
Barsi Csaba – néptáncoktató, a HOM munkatársa

A pályázat támogatói:

Meyke – Molnár-Madarász Melinda, divattervező
Dr. Joó Csaba magángyűjtő
Miskolci Gráciák Egyesülete
Aranyolló Méteráru Üzlet, Miskolc
Gomblyuk Rövidáru és Méteráru Szaküzlet, Miskolc
Kreatív és Hobby Sarok, Miskolc
Matyó Népművészeti Egyesület, Mezőkövesd
Tűzliliom Alapítvány, Kistokaj

http://www.hermuz.hu/hom/images/palyazatok/palyazati_beszamolok/2017/nka_gyujtok_es_gyujtemenyek/gyujtok_es_gyujtemenyek_szakmai_beszamolo.pdf

A pályázatra 55 pályázó diák adott be munkát, összesen 67 pályázat érkezett. Minden pályázó oklevelet vehetett át és a Herman Ottó Múzeum egy kiállítási katalógusát.

A díjazottak a támogatók részéről felajánlott pályadíjak mellett múzeumunk részéről könyvjutalomban részesültek.

Az I. kategóriában (ruha tervezése) az általános iskolások részéről 48 pályamunka került benyújtásra, míg a gimnazista diákok 11 pályázattal jelentkeztek. A II. kategóriában az öltözetkiegészítők témához csak általános iskolás gyerekek küldtek terveket, 9 pályamunka érkezett. (A zsűri döntése alapján ebben a kategóriában a beérkezett munkák alapján csak az 1. és a 2. díj került kiosztásra.)

Mindkét kategóriában az első helyezettek munkáiból a zsűri döntése alapján megvalósításra került egy ruha és egy öltözetkiegészítő a pályázat fődíjaként.

2017. március 3-án ünnepélyes formában zártuk a kiállítást, az elkészült pályázati darbok ekkor kerültek bemutatásra. Ezen a rendezvényünkön egy rendhagyó performansz részesei is lehetek az érdeklődők a Dr. Joó Csaba népviseleti gyűjteményéből válogató kiállításon.

2 . időszaki tárlat

2017. április 6. – 2017. június 4.

Gyűjtők és gyűjtemények sorozat 4.

“Húsvétől pünkösdig” – jeles napok, ünnepek textiljei Juhász Béláné gyűjteményéből

A tárlat bemutatása:

A hagyományos paraszti háztartásokban a második világháborúig, sőt egyes vidékeken egészen az 1950-es, 1960-as évekig a szövés-fonás asszonyi munkája, s a varrás és hímzés hozzátartozott a nők feladataihoz. A kender megtermelése és a növény feldolgozása kemény fizikai munkát igényelt. A fonal készítés téli időszakban esedékes tevékenysége a fonóházakban végzett társas munka azonban némi szórakozásra is lehetőséget adott. Különösen a fiatalok számára nyújtott jó alkalmat a párválasztás előkészítésére, hiszen a legények rendre látogatták a fonóházakat. Itt a szórakozás változatos formái és a fonóbeli játékok – természetesen a jelenlévő idősebb asszonyok felügyelete mellett – a fiatalok közötti szerelmek kivirágzására is módot adtak.

A paraszti lakóházban, s a falusi gazdaságban használt textiltípusok szinte teljes körét maguk állították elő a megelőző korokban. Sőt a viseletek egyes alapvető darabjait, főleg az alsóruházatot is a házivásznak különböző minőségű anyagaiból, jobbára finomabb vásznakból varrták meg. Különösen nagy gondot fordítottak az ünnepi alkalmakon használt textilek díszítésére, amit különböző módon készítettek el. Lehetett szöttek mintákkal ékesíteni a különleges alkalmakon használt darabokat vagy változatos öltéstechnikával kihímezni a felületek egy részét, de a kettő együttes alkalmazása is általános volt. Természetesen a megkímélt, ritkán használt ünnepi textilek mellett a hétköznapok során használt darabokat is ellátták valamilyen kisebb, egyszerűbb díszítéssel. Kívánatos volt, hogy az eladó lány az esküvője előtt édesanyja segítségével elkészítse a kelengyét, ami aztán hosszú ideig kiszolgált mind öltözékei alap darabjaival, mind a háztartás és a gazdaság vászonműveivel. A kelengye összetétele mind az egyes családok vagyoni helyzete szerint alakult: lehetett szerényebb vagy gazdagabb, változatosabb összetételű, de az idők során is változott jellege,

mennyisége. Azonban felsorolhatjuk azoknak a tárgyakkal a körét, melyek a 20. század első felében általában hozzátartoztak a hozományhoz.

“Ágyiruhák”:

lepedő, derékalj, szalmazsák, dunnahuzat, párnahuzat

A háztartás textilneműi:

abroszok, kendők (ajándékoskendő, kosárkendő/ “szentelő kendő”), szakajtókendők, sütőabroszok, gyúrósurc/ kötény, törülközők, törülkőzők

A gazdaságban használt szöttek:

zsákok, ponyvák, hamvas

Viseleti darabok:

féling, pendely, alsószojka (női öltözeti darabok), gatyka, ing

Elmondhatjuk, hogy az egyszerűbb díszítésű, általánosan használt darabok és az ünnepi textilek díszítményeiben a piros szín domináns használata hosszú időszakon át jellemző volt a magyar parasztság textiliáin. Kiseb arányban kék kiegészítő színt alkalmaztak, vagy feketét, s esetleg zöldet. Voltak megkülönböztetett ünnepi alkalmak, kiemelten az emberélet fordulóihoz kapcsolódóan, mikor elővették a ládafiában vagy a szekrényben féltve őrzött díszes ünnepi darabokat. Ezeket a megkímélt különleges textiliákat olykor anyáról lányára tovább is örökítették. A gyermekágyas asszony ágyát díszlepedővel választották el a kíváncsi tekintetek elől. Ünnepi alkalmakon, karácsonykor vagy húsvétkor is díszes abroszt terítettek az asztalra. Esküvő alkalmával a lakodalomba szánt ételféleségeket, süteményeket ajándékos kendővel letakart kosárban illett elvinni. Sokfelé a húsvéti ünnepen a katolikusok, görögkatolikusok az ételszentelésre csak ekkor használt “szentelő kendő”-vel letakarva vitték a kosarakat a templomba. Hosszan sorolhatnánk ezeket a mai életünkből már kikopott darabokat, sokszor a használatukat is ismertetnünk kell, nem csak az alapanyagról, a díszítmény technikájáról, elkészítéséről beszélhetünk hosszasan. A mai életvitelünkben ugyanis nincs szükség már ilyen jellegű textiliákra, s a mai használatban más jellegű gyáripari anyagokat, a globalizált termelés árucikkeit szerezzük be a szaktoltokból, nagy lakberendezési áruházakból vagy éppen az internetről. Megváltozott tehát a funkció, az alapanyag – s természetesen a díszítmény is, hiszen az egyéni ízlésünk szerint választhatunk a bolti kínálatból... A paraszti életvitel részét képező házivásznak, tiszta kender anyagú darabok vagy a pamutvásznak, s a legutóbb ünnepi jelleggel készített tiszta pamutos vásznak szépsége, az elkészítésükre díszítésükre fordított rengeteg munka és idő mégis megragad minket.

Különösen gazdag kollekción mutathatunk be a Herman Ottó Múzeum jelenlegi kiállításán az Alsótelekesen élő Juhász Béláné gyűjteményéből. Anna néni tanítói pályája Észak-Magyarországon a Rudabányai-hegységben, a Telekes patak völgyében található falvakhoz kötődött. A gyermekekkel való szeretetteljes foglalkozás mellett mindig is érdekelte őt szülőföldje hagyományos népi kultúrája, s különösen a háztartásban és az öltözetekhez alkalmazott textilkultúra, az ünnepek és hétköznapi darabjai. A 20. század végén átalakuló-modernizálódó paraszti-falusi élet magával hozta a hagyományos paraszti kultúrában használt textilneműk, öltözetek átalakulását. A nagy szeretettel létrehozott, jelentős textilgyűjteményben helyet kaptak Gömöri és a Bódva-völgye falvaiban szorgos kezek által készített darabok, melyek most első alkalommal kerülnek kiállításra múzeumunkban. A gyűjtő textilek iránti vonzalma tükröződik az általa napjainkban nagy gondossággal készített hímzéseken is.

Kapcsolódó programok:

2017. április 6. 17 órától

Juhász Béláné gyűjtő rendhagyó tárlatvezetése

A kiállítás időszakában múzeumpedagógiai órákon vártuk az előzetesen bejelentkezett iskolai csoportokat.

Elérendő célcsoportok:

A kiállítás bemutatási időtartamában a helyi óvodai és iskolai csoportok (kisiskolások, felső tagozatosok, gimnazisták és különböző szakképző iskolák tanulói). Külön meghirdettük az iskolákban a népművészeti fakultáción tanuló diákok részére az óralátogatást. Szerettük volna elérni, hogy a múzeumi programok révén nyitottabban tekintsenek saját hagyományos népi kultúrájuk hagyatékára a diákok, s ez által nagyobb figyelemmel is forduljunk a saját kultúrájuk megismerése felé is a gyerekek.

A kiállításokhoz tervezett szakmai programokon, a gyűjtők tárlatvezetései alkalmával az érdeklődők körében jelentős volt az idősebb korosztály jelenléte. A Herman Ottó Múzeum Papszeri Öreg Épületének régészeti, történeti és néprajzi tematikájú kiállításaihoz, a rendszeresen megszervezett programokhoz korábban már kialakult egy érdeklődői kör. A néprajzi tárlatokhoz megrendezett eseményekhez a helytörténet és népművészeti hagyományok iránt elkötelezett felnőtt korosztály kapcsolódott elsősorban.

Szakmai értékelés:

A kiállításokhoz minden alkalommal rendhagyó tárlatvezetések is kapcsolódtak. A gyűjtők közreműködésével megrendezett rendhagyó tárlatvezetések alkalmával a személyesség erejével, a gyűjtők személyes motivációinak megismerésével kerülhettek közelebb a látogatók a kiállítás tárgyaihoz, a régmúlt falusi világhoz.

A kiállítást kísérő múzeumpedagógiai foglalkozások az egyes kiállítási tárgyak jelentését segítettek megérteni, mai közegben elhelyezve ismertették meg azok funkcióit. Sorra vették a néprajzi tájegységekre jellemző földrajzi, gazdasági, életmódbeli jellegzetességeket, öltözködéshez, berendezéshez kapcsolódó tárgyakat, rendszereket, ezzel nyújtva a Hon-és népismeret órák keretében hozzánk érkező diákcsoportok számára tematikus órákat.

A két gyűjtő anyagának bemutatása során olyan tárgykollekciót tettünk megismerhetővé, mely a Herman Ottó Múzeumban őrzött néprajzi anyagunkat kiegészíti. Ugyanakkor ezek a tárlatok rámutatnak arra is, hogy helyben, lakóhelyünk közvetlen környezetében is feltárhatunk értékeket, melyek megismerésével bővíthet a látogatók érdeklődési köre, s megerősödhet kötődése saját szülőhelyükhöz is.

A múzeumpedagógiai foglalkozások keretében az élő interpretáció egyre erősebb elterjedésével a kiállítások felpróbálható, kipróbálható tárgymásolatai révén a diákok dramatikus játékok segítségével mélyebben átélhették a múlt üzenetét, belehelyezkedve az adott korszakba.

Az egyes tájegységekre jellemző viselet és berendezési tárgyak világát a diákok topográfiai ismereteivel összekapcsolva térképen helyeztük el és a térségünkre legjellemzőbb

http://www.hermuz.hu/hom/images/palyazatok/palyazati_beszamolok/2017/nka_gyujtok_es_gyujtemenyek/gyujtok_es_gyujtemenyek_szakmai_beszamolok.pdf

viseletek egyes darabjait párosító játékkal, míg a házbelső berendezési tárgyainak elhelyezését kirakóval és memoryval próbálhatták ki.

A diákok és tanáraik számára egy már korábban a nagy érdeklődés révén is indokoltnak tekinthető interaktív előadáson keresztül is közelebb hoztuk majd a Joó Csaba gyűjteményét. Ennek keretében a kiállítás tereiben mesélt majd a gyűjtő, Joó Csaba tapasztalatairól, a gyűjtésről és közvetlenül Szihalom és Mezőkövesd népi kultúrájának viseleti elemeiről. Ezt követően pedig a kiállításban látható viseletek másolatainak segítségével ruhapróba során biztosítottuk a diákoknak, hogy átélhessék a térség öltözködési hagyományait. Egy alkalommal a szihalmi hagyományos népi hímzések bemutatására is sor került és kisebb darabokon a különböző öltéstechnikákat kipróbálhatták a vállalkozó kedvű látogatók.

Joó Csaba gyűjteményének bemutatását meghosszabbítottuk, így a téli ünnepkör időszakában kerül sois látogatható volt a tárlat. Ez az ünnepi időszak a paraszti hagyományokban a népszokások terén az évkör legizgalmasabb hónapjait tartalmazza. Így az adventi készülődés, s a legkiemelkedőbb ünnep, a karácsonyhoz kapcsolódó népszokások megismerését is lehetővé tettük múzeumi programjainkon. A tárlat egyik eneteriőrjében a matyóknál Mezőkövesden még az 1950-es évekig karácsonyra állított "borókafenyőt" díszítettünk fel hagyományos díszekkel. A karácsonyi népénekeket is bemutató ünnepi múzeumi koncert az érdeklődők számára még emlékezetesebbé tette a tárlatot.

A Herman Ottó Múzeum által a Joó Csaba magánygyűjtő anyagából rendezett népviseleteket és fejviseleteket bemutató időszak kiállításához kapcsolódóan "*Álmodj & Tervezz!*" címmel divattervező pályázatot hirdetett 2016 novemberében a felső tagozatos és középiskolás diákok részére. A múzeum részéről első alkalommal került meghirdetésre ilyen tematikájú pályázat diákoknak.

A pályázaton résztvevő gyerekek, a pályamunkájukkal díjazásban részesülő diákok valamennyien értékes munkákat nyújtottak be a múzeumi felhívásra. Kiemelkedő volt a gyermekek munkáinak elkészüléséhez szüleik és felkészítő tanáraik támogatása.

A paraszti háztartások hagyományos ünnepi textíliáit bemutató időszak kiállításunk a húsvéti ünnepkör időszakában került bemutatásra. Így a gyűjtő, Juhász Béláné Anna néni, nyugdíjas tanítónőként nem csak szülőföldje textilneműit, a házivászon készítésének menetét, a kelengye összeállítását ismertette tárlatvezetése során, hanem felidéztek a húsvét és az azt követő nagy ünnep a pünkösdi helyi hagyományait is.

Egyaránt fogadjuk mindkét tárlatban a gyermekcsoportokat és iskolai osztályokat (általános iskola alsó tagozattól középiskoláig) mindkét kiállításunkhoz kapcsolódóan a múzeumpedagógiai programjainkra.

Kiadványok:

A kiállításokhoz a meghívókon, szórólapokon és plakátokon kívül az első tárlathoz a népviseleteket, fejviseleteket bemutató kiállításához egy két oldalas, A4-es formátumú leporelló készült. Ebben a múzeumi órák megtartásához szükséges alapinformációk, ismeretterjesztő rövid szöveg volt elérhető a pedagógusok számára. A leporelló nem került árusításra, elérhető volt a látogatók számára a kiállítás időtartamában.

Hasznosulás:

A kiállítások hasznosulása egy szempontból volt jelentős: a múzeumba szervezeten érkező iskolai osztályok száma érdemleges volt a két kiállítás során.. Ebben az is közrejátszott, hogy a kiállítást látogatása igényelhető volt a kedvezményes, 5 alkalmas múzeumi diák-bérletet keretén belül. Így több múzeumi tárlattal visszatérő látogatások során a néprajzi tárlatok is felkeltették az érdeklődést.

A múzeumi órákkal szerzett tapasztalatokat, és a létrejött iskolai együttműködéseket a Barna György magánygyűjtő Herman Ottó Múzeumhoz kerülő Kárpát-medence népviseleteit bemutató „Viselettár” állandó kiállításának előkészületei során is közvetlenül hasznosítani tudjuk majd a későbbiekben.

Látogatószám:

1. időszaki tárlat

2016. június 25. – 2017. március 12.

Gyűjtők és gyűjtemények sorozat 3.

„Egy vasárnap délután felöltöttem nagy cifrán...” – ünnepi viseletek Joó Csaba gyűjteményéből

Látogatottság összesen: 5.267 fő
ebből fizető – teljesárú jegy: 529 fő
kedvezményes: 521 fő
ingyenes belépésre jogosult: 2.629 fő
összes látogatóból diák: 1.588 fő

2. időszaki tárlat

2017. április 6. – 2017. június 4.

Gyűjtők és gyűjtemények sorozat 4.

“Húsvétől pünkösdig” – jeles napok, ünnepek textiljei Juhász Béláné gyűjteményéből

Látogatottság összesen: 1.949 fő
ebből fizető – teljesárú jegy: 105 fő
kedvezményes: 193 fő
ingyenes belépésre jogosult: 714 fő
összes látogatóból diák: 937 fő

A két időszaki kiállítás időtartama alatt az összes látogató száma:

Látogatottság összesen: 7.216 fő
ebből fizető – teljesárú jegy: 634 fő
kedvezményes: 714 fő
ingyenes belépésre jogosult: 3.343 fő
összes látogatóból diák: 2.525 fő

Bevételek:

A HOM Papszeri Kiállítási Épületében hagyományosan az egész múzeumépületre érvényes egységes jeggyel lehetett látogatni a tárlatokat, nincs az időszaki kiállításokra külön bontott belépőjegy. Ezért közvetlen és pontos adat a belépőkből származó bevételekre nincsen, csak a vonatkozó 2016-2017. évi időszak összesített adatait tudjuk itt közölni. Az iskolai

http://www.hermuz.hu/hom/images/palyazatok/palyazati_beszamolok/2017/nka_gyujtok_es_gyujtemenyek/gyujtok_es_gyujtemenyek_szakmai_beszamolo.pdf

csoporthoz kedvezményes „bérletes” belépővel több kiállítást is megtekintenek egy látogatás során, amit lehetséges egy időpontban vagy több alkalommal visszatérően igénybe venni, s ezt a múzeumi órák, tárlatvezetésekhez kapcsolódóan is használhatják valamennyi kiállítás esetében. Így a bevétel adatai a párhuzamos kiállítások adataitól nem minden látogatás során különíthetők el. Múzeumi egységünkben az egyes kiállításokhoz kapcsolódó változatos programok során a megváltott belépőjeggyel valamennyi kiállításunk is megtekinthető

A két néprajzi tematikájú időszak kiállítás az előzetesen tervezett 5 hónapos időtartam helyett kétszer olyan hosszasan, közel 12 hónapig (46 hét) volt látogatható. Ebben az időszakban két állandó tárlat és négy másik időszak kiállítás volt múzeumunk ezen épületében.

- Jegybevétel (nettó): 841.217.- Ft
- Múzeumi órák, tárlatvezetések (nettó): 43.070.- Ft
- Összesen (nettó): 884.287.- Ft